

Nuläget

Nu har Miljödomstolen gett klar-tecken för saneringen av EKA-området och förberedelserna är i full gång inför den kommande entreprenaden. Icke förorenade byggnader har rivits. Förråd, handikapptoiletter och en flytbrygga är under uppförande på södra udden.

Kanalbåtarnas nya bodar på södra udden.
Foto: Sabina Kolodynska

Mängden kvicksilver i schaktmassorna är avgörande för kostnaden för omhändertagande av förorenad jord. Det har varit av stor betydelse för projektet att kunna fastställa kvicksilverhalten i jorden så noggrant som möjligt. Därför genomfördes under april och maj en omfattande provtagning i jord på EKA-området.

Grävning av provgröp.
Foto: Johan Fogelström

Området indelades i ett rutsystem med både horisontell och vertikal indelning. Det borrades nästan 200 borrhål och togs nästan 1000 jordprover. Halter av kvicksilver och dioxiner analyserades.

De bearbetade analysresultaten har varit till stor hjälp och ligger nu till grund för kompletteringar av åtgärdsplanen för EKA-området.

Miljökontrollen förstärks

Inför genomförandefasen har EKA-projektet förstärkts med en andra miljökontrollant, Johan Fogelström. Johan kommer ursprungligen från Stockholm där han utbildat sig till civilingenjör på KTH

Johan Fogelström
Foto: Sabina Kolodynska

Det valda åtgärdsalternativet

Miljödomstolen har under sommaren meddelat miljödom. Det slutliga åtgärdsalternativets omfattning, dvs hur mycket av föroreningarna som projektet anser är en säker nivå att gräva ur, kommer nu att diskuteras med Naturvårdsverket och länsstyrelsen. Då kommer även det statliga finansiella stödet att avgöras slutligt.

Under våren har projektet utfört förberedande undersökningar inför entreprenadstart. Dessa utredningar ligger till grund för det valda åtgärdsalternativet och har hjälpt projektet att ringa in samtliga entreprenadarbeten på detaljnivå. De fyra föreslagna åtgärdsalternativen har sammanställts till ett optimalt alternativ.

Detta alternativ utgörs av följande åtgärder:

- urgrävning av förorenade massor,
- deponering av förorenade massor på godkänd anläggning,
- filter med avsedd funktion att begränsa in och utflöde längs Bengtsbrohöljen,

Lantmäteri med inriktning environmental engineering, miljöteknik i mark och vatten.

Som examensarbete genomförde han en undersökning på naturligt förekommande arsenik i grundvatten i Bangladesh. Arbetet var en del av ett större internationellt forskningsprojekt.

Efter sin examen år 2001 har Johan bl a jobbat för Stockholms stad som projektingenjör, i Göteborg som konsult inom området byggprojektledning/tillståndshandling samt drivit egen verksamhet.

Johan trivs i Bengtsfors och utnyttjar möjligheterna till friluftsliv i den Dalsländska naturen bl.a. genom deltagande i Dalslands Kanot Maraton+.

- rivning av förorenade byggnader,
- beredskap för vattenrening av förorenat vatten på området,
- dränering och avledning av vatten under pågående arbete
- och injekteringsmur mot delar av Strömgatan.

Utformning av åtgärder
Bild: Envipro

Klartecken för sanering

Den 4 juli 2005 meddelade Miljödomstolen i Vänersborg dom med anledning av Bengtsfors kommuns ansökan om tillstånd till efterbehandlingsåtgärder vid EKA-området i Bengtsfors. Domen ger kommunen rätt att gräva upp sammanlagt högst 90 000 ton förorenade massor, riva cellhallsbyggnaden, leda bort högst 60 000 kubikmeter grundvatten per år, sortera och tvätta jordmassor och rivningsmaterial, släppa ut renat vatten till Bengtsbrohöljen samt i övrigt vidta vissa skyddsåtgärder med anledning av efterbehandlingsarbetena.

Miljödomstolen har förenat tillståndet med ett antal villkor som ställer krav på skyddsåtgärder i samband med saneringen. Detta gäller bl a för utsläpp till luft och vatten, lagring av jordmassor, transporter, buller och lagring av kemiska produkter. Dessutom har domstolen föreskrivit ett villkor som innebär att saneringen skall dimensioneras utifrån målsättningen att reducera minst 90 procent av kvicksilverföroreningarna. Motsvarande krav har ställts av Naturvårdsverket i samband med finansieringen av EKA-projektet.

I vissa avseenden har Miljödomstolen överlåtit till länsstyrelsen att meddela villkor. Detta gäller exempelvis detaljutformningen av skyddsbarriärer och reningsanläggningen för överskottsvatten. Länsstyrelsen får också medge avsteg från Miljödomstolens bullerkrav och i mindre omfattning medge ökad uppgrävning av förorenade massor. Alla inblandade parter har bidragit till att processen vid Miljödomstolen drivits framåt i god anda. De komplexa förhållandena inom EKA-området har dock krävt vissa kompletterande utredningar för att göra det möjligt för domstolen och berörda myndigheter att fullt ut ta ställning till kommunens ansökan. Sammantaget har dessa gemensamma insatser utmynnat i en balanserad och för EKA-projektet användbar dom.

Ny parkmiljö på EKA

Projektet har börjat planera hur området ska se ut efter saneringen är slutförd.

Planer finns på att skapa en parkmiljö som tar till vara på områdets industrihistoria samtidigt som ett annorlunda och nytt strövområde i Bengtsfors skapas.

Har du förslag till hur EKA-området ska användas i framtiden? Kontakta Boh Tivesten på Bengtsfors kommun.

Entreprenadarbetsplatsen

Arbetsmiljö och säkerhet

Projektet kommer att ta emot besök på området enligt överenskommelse. Det är extra viktigt att obehöriga av säkerhetsskäl inte vistas inom området samt att de säkerhetsföreskrifter som gäller beaktas eftersom området är starkt förorenat och vissa områden med mycket höga halter ligger blottlagda i väntan på urgrävningar. Det pågår också kontinuerligt arbete med provborrningar och provtagningar som skapar gropar på arbetsplatsområdet.

Massiv borrhning på EKA-området
Foto: Sabina Kolodynska

Kontaktpersoner

Frågor kring själva entreprenaden gällande till exempel pågående arbeten, urgrävningar, transporter till och från arbetsplatsen, ljudnivåer mm. kan besvaras av projektets byggleddare Björn Johnsson. Björn kan nås på telefonnummer: 070-531 71 90.

Besök entreprenadområdet

Projektet är av stor betydelse för efterbehandling i Sverige och kan även vara intressant för länder utanför Sveriges gränser. Därför kommer det att finnas en plattform för besökare. Det kommer även att finnas informatörer på plats för att kunna sprida kunskap om projektet och dess efterbehandlingsåtgärder.

Kontakta Sabina Kolodynska eller Johan Fogelström på telefon 0531-52 60 14 om ni vill komma på studiebesök när saneringsarbetena inleds i början av nästa år.

Fältlokalen på EKA-området och samlingsplats för framtida studiebesök.
Foto: Sabina Kolodynska

Från projektet ska vi göra vårt bästa för att på ett säkert och bra sätt kunna visa upp de pågående arbetena.

Vill du veta mer?

Bengtsfors kommuns hemsida uppdateras kontinuerligt med de senaste nyheterna om EKA-projektet, www.bengtsfors.se/eka

Kontaktpersoner:

Bengtsfors kommun

Boh Tivesten

Telefon: 0531-52 60 10

E-post:

boh.tivesten@bengtsfors.se

Projektledare:

Kjell Hansson

Telefon: 08-514 507 80

E-post:

kjell@empirikon.se